

REPORTAGE REPETITIE 'IEMANDSLAND' IN NIEUW BUINEN

In een fraaie boerderij wordt volop gerepeteerd voor *Iemandsland*, een muziektheaterspektakel in en over de Veenkoloniën en zijn mensen. De spectaculaire vormgeving belooft wat, net als de ideeënrijkdom van regisseur Helmerhorst.

Veenkoloniale mijmering en fantasie

ERIC NEDERKOORN

NIEUW BUINEN Handenwrijvend en met pretogen beent Bert Hadders door de enorme boerenschuur. „Het begon met een piepklein ideetje, en kijk nou eens!” Deze dag repeteren de acteursploeg en Hadders' band De Nozems voor het eerst met licht en geluid. Inventieve projecties kleuren tientallen meters achterwand. Links en rechts van een diep, getrapd toneel heeft vormgever Harm Naaijer met gulle hand zijn decormateriaal gebouwd en uitgestrooid.

Zo groeit *Iemandsland*, de grote muziektheatervoorstelling in Nieuw Buinen, dag na dag naar zijn definitieve vorm. Vanaf de eerste try-out op 12 mei tot de laatste voorstelling op 6 juni biedt de hypermoderne boerderij in de veenkoloniale landerijen zestien keer plaats aan vijfhonderd bezoekers. Vorig jaar trakteerde de eigenaren Henk Schipper en Lizanne Elberse het Veenkoloniaal Symfonie Orkest al eens op gratis onderdak. „Het past mooi, de schuur is nu leeg en pas ergens in juni weer in gebruik”, zegt Schipper, die geïnteresseerd van het land komt voor een blik op de repetitie. Saffraan kweekt hij, aardappels, uien, krokussen, narcissen, van alles.

Denk deze gewassen weg en daarvoor in de plaats een kolossale uitdragerij. Je stuit na binnenkomst direct op een oude caravan begraven onder ondermeer een propellorvliegtuigje, naast stapels autobanden, waartussen allerhande afgedankte huisraad staat, ligt en hangt. Het is de afvalberg waarin acteur Tim Meeuws woont als uitvinder Freddy, die via een ingenieus verzinsel de Veenkoloniën naar een hoger plan wil tillen. Ook Meeuws loopt glunderend rond: de club heeft er zichtbaar zin in.

Helemaal aan de andere kant van de immense speelvloer staan De Nozems met hun instrumenten in de hoogte op een plankier, gestut door weer een ander slim Naaijer-bouwsel. De projecties, filmbeelden en animaties zijn van Piet de Koning, van *Iemandsland*-regisseur Michael Helmerhorst met zijn omvangrijke archief vol historische en ook maffe

Sjacheraar Lammert (Arno van der Heyden) probeert Berry (Albert Secuur) een bijbel aan te smeren in de repetitie van 'Iemandsland'. FOTO HARY TIELMAN

films, en van Happy Ship, oftewel de Groninger Harry Arling. Happy Ship maakte ook de videoanimaties voor *Soldaat van Oranje*.

In dit decor komt de van oorsprong veenkoloniale Berry Kazemir (Albert Secuur) terug uit Brighton, op bezoek bij zijn doodzieke, cynische vader (Erik Harteveld) en op zoek naar een oude favoriete elpee. Daarbij stuit hij op vrienden van vroeger, en dus op zijn verleden, dat in flashbacks (met jongere acteurs) tot leven komt. Zo is daar het meisje op wie hij ooit verliefd was (gespeeld door 'Vrouw Holland' Gabriëlle Glasbeek), zonder dat hij dat ooit een beetje netjes afsloot.

Het stuk, geschreven door Jan Veldman, is een lofzang met knipoog op de Veenkoloniën: een lastig stukje land waar je als afstammeling

Michael is een Malle Pietje, maar weet exact wat hij ermee aan moet

toch altijd weer terugkeert. „Er komen ook bij mij als Stadger allerlei herinneringen uit mijn jeugd boven, muzikale vooral”, zegt Secuur tussen twee repetitiemomenten door. Bert Hadders (bij wie veenkoloniaal bloed door de aderen stroomt) en zijn Nozems vullen de sfeer van Oost-Groningen en Oost-Drenthe verder met eigen liedjes in.

Arno van der Heyden, alias Lammert Moaze, scheurt losjes in een scootmobiel dwars door de repetitie. „Mijn personage is een aartsluie profiteur, een bijbelverkoper en louche handelaar. Die trouwens best kan lopen.” Hij is de man aan wie Berry zijn verhaal kwijt kan. „Zolang die zijn drank maar betaalt.”

Helmerhorst is een sterk visueel ingestelde regisseur. Hij wisselt momenten van opperste concentratie af met snelle praktische ingrepen. Secuur: „Michael zorgt ervoor dat het op elke beweging klopt. Het lijkt chaos, maar het is schitterend georganiseerde chaos.” Van der Heyden: „Een typische beelddenker. Een Malle Pietje, maar wel eentje die precies weet hoe al die spullen in te zetten.”

Helmerhorst zelf: „Ik werk niet vaak vanuit tekst. Meer vanuit beeld

inderdaad. Maar deze toneeltekst van Jan is geweldig uitgebalanceerd. Natuurlijk snoei ik nog wel wat, maar zeker geen takkenbossen. Ik moet er in die enorme ruimte ritme in aan zien te brengen. De dialogen moeten pingpongen. Man, je kunt er een schitterende film van maken!”

Verder gaat het weer. „Doar is Freddy mit de Leesmap”, zingt Bert Hadders. Nog anderhalve week en ze zijn klaar voor dit ambitieuze project, door de provincie gestimuleerde project.

Waar en wanneer 'Iemandsland', van 12/5 t/m 6/6 in de boerderij van Schipper, Tweederdeweg Zuid 25, Nieuw Buinen. Voor info, ook over kaartverkoop, zie www.iemandsland.com en www.theatergeerteis.nl.